

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	24054 Англійська мова та література. Переклад
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.06.2024 р.

Справа № 0945/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Сминтина Олена Валентинівна – головуєчий,

Афанасьєва Людмила Василівна,

Філоненко Наталія Георгіївна,

Філатова Оксана Степанівна,

Федик Тамара Олександрівна,

Соколовський Олег Леонідович,

Романенко Олена Віталіївна,

Луцак Світлана Миколаївна,

Кравченко Олександр Васильович,

Гудманян Артур Грантович,

Виткалов Сергій Володимирович,

Бутченко Тарас Іванович,

Бондаренко Олександр Сергійович,

за участі запрошених осіб:

Чендей Наталія Василівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24054
Назва ОП	Англійська мова та література. Переклад
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОП було започатковано 2016 році (акредитовано у 2013 році). У 2019 році ОП було модернізовано відповідно до вимог стандартів вищої освіти. Мета програми "Англійська мова та література. Переклад" відповідає стратегічним цілям розвитку ДВНЗ "УжНУ" на період до 2025 року і передбачає формування конкурентоздатних фахівців у галузі германської філології та перекладу. Ці цілі включають інтеграцію у європейський освітній та науковий простір, створення умов для міжнародної академічної мобільності та залучення до викладання зарубіжних учених. Особливості програми включають можливість вивчення другої іноземної мови (німецької, французької, чеської, словацької) як вибіркової та акцент на "класичній" філології у поєднанні з перекладацьким компонентом.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Обговорення ОП включає участь потенційних зацікавлених осіб, підтверджену фокус-групами та протоколами засідань робочих груп ОП з 2016 по 2024 роки. Протягом 8 років до обговорень залучалися директор лінгвістичного центру "ЛІК", начальник відділу міжнародних зв'язків ДВНЗ «УжНУ», директор школи іноземних мов «LT SCHOOL», доцент Івано-Франківського НУ нафти і газу та професор ЛНУ ім. Івана Франка. Рецензії зовнішніх стейкхолдерів є неформальними і містять конкретні пропозиції, врахування яких (навчання новітніх технологій та програмного забезпечення для генерування та перекладу субтитрів; упровадження ОК із машинного перекладу й «Культура та переклад», посилення дисциплін, спрямованих на розвиток м'яких навичок, упровадження ОК «Особливості перекладу юридичної термінології», ОК, присвяченого перекладу проектної документації, а також ВК «Захист прав людини») значно посилило б ОП, однак свідчень урахування цих побажань виявлено не було. За свідченням фокус-групи випускників, вони готові сприяти вдосконаленню програми, але наразі системно до такої діяльності не залучаються.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Протягом 2019-2022 років проектна та робочі групи ОП враховували аналогічні та схожі програми інших українських та зарубіжних ЗВО, зокрема, щодо розмежування усного та письмового перекладу введення нормативних ОК «Академічна доброчесність та академічне письмо» і «Національна література країни, мова якої вивчається (іноземною мовою)». Урахування регіонального контексту частково враховано через вибіркові ОК (словацька або чеська мови як другі іноземні мови), хоча фокус-групи (випускники та потенційні роботодавці) наголошували на важливості галузевого (зокрема, юридичного) перекладу (наразі ця пропозиція відображена на рівні окремої теми в ОК 27), необхідності посилення статусу курсу із перекладу ділової документації до нормативного ОК, на збільшенні обсягу нормативних ОК із перекладу.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Зміст освітньої програми здебільшого відповідний вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія" галузі знань 03 "Гуманітарні науки" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Хоча ОК програми забезпечують формування всіх визначених стандартом компетенцій, співвідношення обсягу окремих курсів виявляється недостатнім для досягнення певних програмних результатів навчання, зокрема ПРН 13, який стосується аналізу та інтерпретації творів літератури, набувається за рахунок вивчення історії зарубіжної та національної літератури з перевагою не на користь останньої. В контексті спрямованості ОПП на галузь перекладу реалізація ПРН18, яка має передбачати менеджмент перекладацької діяльності, у межах ОК 1 "Історія та культура України" – сумнівна. Розуміння в індустрії перекладу ПРН6 «Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності» як наявності стійких навичок роботи з САТ, вмінням постередагувати машинний переклад і користуватися технологіями менеджменту проєктів в ОПП не реалізовано. а набуття навичок управлінні комплексними діями в контексті перекладацької діяльності виключно за рахунок перекладацької практики не дозволяє забезпечувати сталий результат, зважаючи на те, що бази практики включають, в тому числі підприємства, де переклад не є основним видом діяльності.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми для денної та заочної форм навчання відповідає поточному законодавству та стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія". Обов'язкова частина програми спрямована на досягнення встановлених стандартом компетентностей та програмних результатів навчання. Вона складає 180 кредитів, або 75% від загального обсягу, з яких навчальні дисципліни займають 156 кредитів, практичні заняття – 15 кредитів, а виконання та захист кваліфікаційної роботи і комплексний атестаційний іспит зі спеціальності – 9 кредитів. Вибіркова частина програми становить 60 кредитів ЄКТС, або 25% від загального обсягу, що відповідає вимогам чинного законодавства.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Загалом, структура освітньої програми є логічною. Обов'язкові компоненти освітньої програми спрямовані на досягнення заявлених цілей і програмних результатів навчання, що відповідають вимогам щодо розвитку різних навичок, включаючи лінгвістичні, літературознавчі, комунікативні та дослідницькі. Структура та навантаження програми розподілені рівномірно, а освітні компоненти взаємопов'язані та сприяють досягненню поставлених цілей та результатів навчання. Однак деякі дисципліни, які мають важливе значення для професійної підготовки, включені до циклу загальної підготовки, що може потребувати перегляду. Аналіз РП та відповідей фокус-групи з роботодавців вказують на те, деякі з ОК не здатні забезпечувати набуття деяких ПРН (ПРН6 та ПРН18): у РП із перекладацької практики студентам запропоновано самостійно "детально ознайомитися" з будь-яким САТ-інструментом, чого недостатньо для розвитку необхідних навичок; вказівок або матеріалів, які б дозволяли набутти навички управління комплексною (зокрема, перекладацькою) діяльністю (ПРН18) в програмі не виявлено.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Загалом, зміст освітньої програми відповідає вимогам чинного стандарту для філологічної спеціальності та майбутній професійній діяльності бакалавра з філології. Різні аспекти мови, такі як теоретичні та практичні, синхронні та діахронні, діалектологічні, стилістичні, соціокультурні, відображені у таких ОК, як "Ділова українська мова", "Латинська мова", "Вступ до спецфілології", "Вступ до мовознавства" і багато інших. Деякі тем у модулях різних дисциплін дублюються, як-от, Теми 1, 2 з ОК «Загальне мовознавство» повторюють теми 1, 2, 3 з ОК «Вступ до мовознавства». Тема 14 «Періодизація англійської мови» з ОК «Вступ до спеціальності» дублює тему 1 «Періодизація історії розвитку англійської мови» ОК «Історія англійської мови». Враховуючи недостатнє врахування розробниками регіонального контексту і запиту роботодавців-представників сучасної індустрії лінгвістичних послуг на

спеціалізовані курси з різних аспектів перекладу, дублювання тем в класичних курсах із філології виглядає недоцільним.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Процес формування індивідуальних освітніх траєкторій (ІОТ) студентів відбувається відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу. Деканат проводить ознайомлення з анотаціями навчальних дисциплін, які публікуються на сайті університету, і забезпечує можливість індивідуального вибору курсів шляхом заповнення спеціальної Google-форми. Здобувачі мають можливість вибрати предмети з переліку, який пропонується їхнім навчальним закладом, а також подати заявку на вивчення курсів із інших програм або закладів вищої освіти. Фокус-група підтвердила, що здобувачі можуть висловлювати свої побажання щодо ВК. Представлення ВК – не уніфіковане, тематичне наповнення РП окремих ВК частково повторюється, зокрема обидва ВК «Вступ до когнітивної лінгвістики» та «Лінгвокультурологія» розглядають поняття концепту і його структуру та лінгвокультурний концепт англomовного дискурсу. Теми 6, 7, 8, 10 ВК «Особливості-перекладу текстів офіційно-ділового стилю» дублюють теми 7, 8 ВК «Переклад ділового мовлення». Здобувачам надано можливість самостійно обирати теми та керівників курсових робіт.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Програма перекладацької практики включає навчальну, виробничу та переддипломну практики, метою яких є покращення навичок перекладу та підготовка до майбутньої професійної діяльності. Технічні та сервісорієнтовані навички перекладача, які описані в ПРН6 та ПРН 18 Стандартут передбачено набувати саме під час проходження практик. Однак таких компетенцій, за висновками ЕГ, можна набути лише на базі ГО «Закарпатська фільмкомісія» та «LT Language SCHOOL», а також у відділі міжнародних зв'язків ДВНЗ «УжНУ». При цьому побажання роботодавців, висловлені у фокус-групах щодо посилення технологічної складової підготовки, свідчать про те, що бази практики очікують практикантів з уже набутими навичками, яких вони набувають під час аудиторної підготовки в обладнаних програмним забезпеченням робочих місцях. Розробники врахували побажання академічного стейкхолдера відносно впровадження курсу галузевого перекладу перед проходженням практики та збільшення годин переддипломної практики, яка, щоправда, стосується радше дослідницької, аніж перекладацької діяльності. Опитування здобувачів свідчать про задоволеність обсягом практичної підготовки, натомість фокус-групи випускників засвідчували необхідність більшої уваги до практик, в тому числі, розширенні кола баз практик, основним видом діяльності яких є перекладацька.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Аналіз навчальної програми свідчить про те, що розвитку соціальних навичок у студентів приділяється достатньо уваги як під час аудиторних занять з мовних та перекладацьких ОК, так і в позааудиторний час у вигляді тренінгів з тайм-менеджменту, фінансової грамотності, адаптивності, спілкування тощо, які проводяться університетом. Роботодавці відзначають сформованість навичок командної роботи, креативність та відповідальність здобувачів. Студенти підтвердили свою залученість до заходів, що проводяться університетом: участь у наукових гуртках, конференціях і семінарах, у програмах академічної мобільності, волонтерських ініціативах.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт наразі відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Ретельний аналіз навчального та робочих планів свідчать про те, що обсяг навчальних занять та самостійної роботи відповідає вимогам нормативів для даного освітнього рівня. Згідно зі структурою навчального плану, на якій чітко визначено розподіл часу на аудиторні заняття та індивідуальну роботу, обсяг занять і самостійної роботи відповідає рекомендованим стандартам. Результати анонімних опитувань серед студентів свідчать про те, що 15% вважають навчальне навантаження надмірним, однак під час зустрічі у фокус-групі скарг жодних скарг на обсяг навчального навантаження чи самостійну роботу зафіксовано не було.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на ОП наразі не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування GER

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на програму «Англійська мова, література. Переклад» визначені загальними правилами прийому до ДВНЗ "УжНУ". Прийом студентів здійснюється на конкурсній основі в межах ліцензованого обсягу для даної програми. Інформація про спеціальності, обсяги прийому, вартість навчання та акредитацію доступна на офіційному сайті у розділі для абітурієнтів. Відбір відбувається на основі результатів вступних іспитів та балів з НМТ. Для подання заяв використовується електронна форма через особистий кабінет в ЄДЕБО. Приймальна комісія, що діє відповідно до встановленого Положення, організовує процес прийому. Правила прийому регулярно оновлюються і доступні на сайті у відкритому доступі. Учасники фокус-групи та випускники підтвердили доступність інформації щодо вступу на сайті ЗВО, однак вважають за доцільне активізувати присутність у соціальних мережах та заохочувати участь у днях відкритих дверей.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Для отримання бакалаврської освіти за спеціальністю 035 "Філологія" можуть вступати громадяни України з повною загальною середньою освітою або такі, що вже мають певний освітній рівень. Прийом студентів відбувається на конкурсній основі. Обсяг прийому залежить від спеціалізації та форми навчання. Вагові коефіцієнти оцінок предметів НМТ визначаються відповідно до внутрішніх правил прийому і враховують особливості самої освітньої програми.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процес визнання результатів навчання, отриманих у інших закладах вищої освіти, регулюється відповідно до внутрішніх документів університету, таких як "Положення про академічну мобільність студентів", "Положення про Комісію з визнання документів про здобуті в іноземних установах освітні та наукові ступені" і "Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності". Ці правила чіткі, зрозумілі та ефективно застосовуються, але рекомендується їх оновлення відповідно до нових нормативно-правових актів, зокрема Постанови Кабінету Міністрів України № 599 від 13 травня 2022 року. Здобувачі достатньо інформовані про можливості академічної мобільності та беруть активну участь у таких програмах через співпрацю з різними закладами вищої освіти за програмами Erasmus+ та іншими ініціативами.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процес визнання навчальних результатів, отриманих у неформальній освіті, регулюється відповідно до "Положення про порядок визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти". Згідно з цими правилами, результати навчання визнаються як для обов'язкових, так і для вибіркового компонентів освітньої програми, але їх обсяг не може перевищувати 25% загального обсягу годин. Фокус-групи підтвердили обізнаність із процедурою визнання результатів навчання у неформальній освіті і фактичне зарахування результатів освіти в курсах ВК «Культурологічні аспекти перекладу», ОК «Зарубіжна література» тощо. Здобувачі підтвердили активне поширення університетом інформації щодо можливостей неформальної освіти та академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (GER)

Рівень В

Обґрунтування GER

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Навчальний процес у ЗВО визначено "Положенням про організацію навчального процесу в ДВНЗ «УжНУ»», яке виділяє основні форми навчання, такі як лекції, лабораторні, практичні, семінарські, та індивідуальні заняття, а також самостійну роботу, практичну підготовку та контрольні заходи. На даній освітній програмі використовуються як традиційні методи навчання (репродуктивні, пошукові, інтерпретаційні, перекладацькі, тощо), так і інноваційні (кейси, проекти, ділові гри, мозковий штурм). Зазначені форми та методи навчання спрямовані на досягнення цілей

та результатів навчання, визначених у програмі. У нормативних документах закладу розміщено перелік методів викладання, а опитування здобувачів свідчить про задоволення якістю навчання та використанням сучасних методів. Здобувачі та випускники підтверджують, що студентоцентризований підхід повністю реалізується в освітньому процесі, а навчально-педагогічний персонал має велику свободу у виборі методів навчання та викладання, що дозволяє студентам визначати свою освітню траєкторію.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

ОК та відповідні методичні матеріали до них доступні на веб-сайті УжНУ у розділі "ОПП «Англійська мова та література. Переклад» (035.041 Філологія. Германські мови та літератури (включаючи переклад), перша – англійська. ОС Бакалавр)". У них міститься інформація про навчальні дисципліни, їхню мету, передумови для вивчення, очікувані результати навчання, методи оцінювання, програми, теми для самостійної роботи, інструменти, рекомендовані джерела. За результатами опитувань, більшість студентів вважають, що критерії оцінювання під час контрольних заходів зрозумілі. Фокус-групи підтвердили, що на початку кожного семестру студенти отримують інформацію про мету, зміст та очікувані результати навчання, форми контролю та критерії оцінювання. Констатуємо відмінність вимог до навчально-методичних матеріалів у Чинне Положення про дистанційне навчання визначає нечіткі вимоги до навчально-методичних матеріалів у «Положенні про організацію дистанційного навчання в ДВНЗ «УжНУ» від 30.06.2023 р. та «Рекомендаціях до матеріалів, які подаються в електронному форматі для системи Moodle», наслідком чого є нерівномірність змістового наповнення розділів різних ОК.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Здобувачі активно залучаються до дослідницької роботи через участь у наукових гуртках, таких як "Ономастичні студії" та "Основні тенденції та напрями сучасних лінгвістичних досліджень та перекладу", а також у студентських науково-практичних конференціях. Студенти також беруть участь у міжнародних конференціях, таких як "Promising ways of information technology development", "Problems and Perspectives of Modern Philology and Education", "Мова, освіта, наука в контексті міжкультурної комунікації", "NORD. Perspective Interdisciplinare sesiunea națională de comunicări științifice studențești cu participare internațională ediția a IV-a", "XXIV Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки»", "Актуальні проблеми лінгвістики, перекладознавства, літературознавства та методики викладання іноземних мов" і багато інших. Крім того, деякі студенти публікують спільні роботи з науковими керівниками, а їхні наукові досягнення і публікації включаються до списків рекомендованої літератури. У 2021 спільно з факультетом гуманітарних наук Технічного університету Клуж-Напока (Північний університетський центр у м. Бая-Маре (Румунія)) було проведено першу міжнародну студентську наукову конференцію «Актуальні проблеми і перспективи сучасної філології й освіти»

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідно до положень, робочі навчальні програми з навчальних дисциплін розглядаються і затверджуються на рівні кафедр та факультету. Вони підлягають Perezatverdženню щорічно з огляду на результати моніторингу та відгуків студентів та інших зацікавлених сторін. На ЗВО існує практика оновлення навчальних програм з урахуванням нового наукового досвіду та сучасних практик у відповідній галузі, що набуто під час участі в програмах академічної мобільності та інших формах підвищення кваліфікації в Словацькій Республіці, Блгарії тощо. Зауважимо, що всупереч «Положенню про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ», «для дисциплін, які викладаються іноземними мовами, робоча програма виконується і оприлюднюється двома мовами – українською та мовою викладання», деякі програми навчальних дисциплін наявні лише в українській версії.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Відділ міжнародних зв'язків в ДВНЗ «УжНУ» здійснює ряд дій, спрямованих на інтернаціоналізацію університетської діяльності. На їхній інтернет-сторінці зазначено, що їх завдання охоплюють більше пунктів, ніж визначено у регламентуючому Положенні від 2016 року. Важливо відзначити, що вони активно працюють над задачами, такими як забезпечення представництва університету у міжнародних рейтингах та організаційний супровід програми Erasmus+. На сайті представлена інформація про міжнародні проекти, що перебувають у процесі реалізації, а також анонси академічних програм мобільності. Університет також публікує інформацію про учасників програми Erasmus+, серед яких є студенти ОП, які навчалися в університетах Чехії та Румунії. Крім того, окремі викладачі мають досвід проходження стажування за програмами академічної мобільності та беруть участь в міжнародних наукових проектах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Університетські положення чітко визначають форми контрольних заходів та критерії оцінювання для студентів. Ця інформація доступна у відкритому доступі на веб-сторінках кафедр у рамках робочих програм ОК. Студенти отримують цю інформацію вчасно, зазвичай під час першого заняття нового семестру, в разі необхідності можуть уточнити, звернувшись до викладачів в усній чи письмовій формі (на корпоративну пошту) або за допомогою месенджерів.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форма атестації здобувачів відповідає стандарту вищої освіти, може реалізовуватися у вигляді іспиту або захистом кваліфікаційної роботи бакалавра, яка обов'язково перевіряється на наявність плагіату. Програма іспиту містить низку недоліків, які можуть впливати на якість оцінювання набуття здобувачем необхідних компетенцій. Завдання для перекладу обмежені суспільно-політичною та літературною тематикою, що суперечить загальним тенденціям ринку лінгвістичних послуг. Завдання "Комунікативна ситуація з лінгвокраїнознавчої тематики" не відображає суті діяльності, яка, вочевидь, передбачає висвітлення власного бачення здобувачем лінгвокраїнознавчих проблем.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів в Ужгородському національному університеті регулюються кількома нормативними документами, зокрема «Положенням про порядок та методiku проведення семестрових екзаменів та заліків», «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії», «Положенням про організацію освітнього процесу» та Етичним кодексом. Крім цього, існує «Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти», що регулює конфліктні ситуації. Для забезпечення об'єктивності оцінювання факультет іноземної філології залучає зовнішніх екзаменаторів. Здобувачі окреслили процедури вирішення конфліктних ситуацій та оскарження результатів контрольних заходів, які, однак, відрізняються від порядку, викладеного в нормативних документах.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика академічної доброчесності в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» визначається «Положенням про академічну доброчесність» та Етичним кодексом університету. Для виявлення плагіату в наукових роботах застосовуються програмне забезпечення Strikeplagiarism та Unichack. Університет бере участь у проєкті Academic Integrity and Quality Initiative, Американськими Радами з міжнародної освіти за сприяння Посольства США в Україні (Відділу преси, освіти та культури), МОН України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/Qw71Mlat/>). Фокус-групи підтвердили регулярність заходів із популяризації академічної доброчесності серед студентів та науково-педагогічного персоналу, включаючи тренінги, круглі столи та виховні заходи. Здобувачі проходять курси з академічної доброчесності, а також видання інформаційних бюлетенів на цю тему.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Аналіз даних про науково-педагогічний склад, який забезпечує викладання на ОП, а також аналіз профілів викладачів у наукометричних базах Google Scholar, SCOPUS, Web of Science, та інформація про навчально-педагогічний склад на веб-сторінці кафедри), разом з поясненнями, наданими під час акредитації, підтверджують, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, які беруть участь у реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених програмою цілей та результатів навчання. До реалізації ОП залучено 25 науково-педагогічних працівників (НПП), з них 24 особи (96%) працюють за основним місцем роботи, а одна особа (4 %) на умовах

сумісництва. 68 % НПП мають науковий ступінь та вчене звання і працюють в ДВНЗ «УжНУ» за основним місцем роботи, з них 5,9 % мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання професора, а 94,1 % - кандидата наук та доцента. Стаж науково-педагогічної роботи варіюється від 2 до понад 30 років. Більшість викладачів відповідає всім вимогам щодо кваліфікації, що викладені у пункті 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Окремі викладачі є експертами у галузі та перекладачами-практиками. Наприклад, Д. Гайданка виконала переклад книги "Notable Presidential Elections in the Czech Republic: Institutional Design, Communications, and Cleavages" (2021), підручника "Transitology: Handbook" (2022); А. Іванова залучається до перекладу для Управління боротьби з контрабандою та порушенням митних правил Закарпатської митниці; М. Дерді є фізичною особою-підприємцем у сфері надання послуг перекладу. Кваліфікація викладачів корелює зі змістом ОП, і вони мають наукові публікації в наукових виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та Web of Science Core Collection. Згідно з результатами опитувань здобувачів, більшість з них задоволена чи переважно задоволена якістю викладання за ОП.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процес відбору викладачів в ДВНЗ "УжНУ" регламентується "Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)", який доступний на офіційному сайті університету. Оголошення про проведення конкурсу та умови участі розміщуються на веб-порталі університету. До складу конкурсної комісії входить ректор та інші представники університетської адміністрації. Комісія перевіряє відповідність кандидатів кваліфікаційним вимогам, після чого робить рекомендації щодо призначення на вакантні посади. Рішення приймається Вченою радою університету або факультету шляхом таємного голосування. Претендент вважається прийнятим, якщо його кандидатура підтримана не менше, ніж двома третинами голосів членів ради, і якщо він отримав більше половини голосів. У процесі конкурсного відбору враховуються професійна та наукова діяльність кандидатів, їх стаж роботи, відповідність спеціальності та освітньо-кваліфікаційному рівню, науковий ступінь та звання, а також кількість наукових публікацій у фахових виданнях та індексах цитування. Під час відбору також беруться до уваги результати опитувань студентів та випускників, а також відкриті лекції та практичні заняття, проведені кандидатами. За результатами спілкування з учасниками фокус-груп, викладачі підтвердили важливість відповідності Ліцензійним умовам під час відбору.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці беруть участь у розвитку та впровадженні освітніх програм, організації практик. Частина їхніх пропозицій, наприклад, щодо додавання нового курсу з галузевого перекладу, була відображена у програмі. При цьому, незважаючи на позитивний вплив практики з перекладу субтитрів на кінофестивалях, де студенти мали змогу взяти участь у перекладацьких проектах, курс із аудіовізуального перекладу з опануванням відповідних технологій упроваджено не було. Роботодавці також впливають на формування професійних навичок студентів під час стажування та практичних занять. Здобувачі освіти також мають можливість ознайомитися з пропозиціями на ринку праці через різноманітні заходи, такі як ярмарки вакансій та кар'єрні дні, що організуються університетом.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Фахівці-практики та експерти активно беруть участь у різноманітних заходах з наукової, навчальної та просвітницької сфер. Наприклад, відбулися гостьові лекції з відомими фахівцями, такими як доктор філологічних наук, професор Ян Капранов, онлайн-зустріч із представниками Генерального директорату усного перекладу. Відзначимо, що професіонал-практик, зареєстрований як ФОП із КВЕД 74.30 надання послуг перекладу у даній програмі залучена лише для викладання ОК14 "Практична граматики", хоча серед напрямків наукової діяльності НПП, в тому числі, - технічний переклад, який міг би стати одним із ОК програми.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Система професійного розвитку науково-педагогічних працівників (НПП) в університеті регулюється відповідним положенням. Вона передбачає, що обсяг підвищення кваліфікації не може бути менше 6 кредитів Європейської системи передачі кредитів (ECTS) і здійснюється не рідше одного разу за 5 років. Протягом періоду підвищення кваліфікації зберігається місце роботи і середня заробітна плата працівника. Виявлено, що більшість НПП, що беруть участь у реалізації освітньо-професійних програм, систематично підвищують свою кваліфікацію через тренінги, стажування та інші форми навчання. Проте, під час проведення акредитаційної експертизи виявлено, що не всі НПП відповідають вимогам щодо обсягу підвищення кваліфікації протягом 5 років. Деякі викладачі не мають необхідного обсягу кредитів ECTS або не вказали цей обсяг. Зокрема, це стосується викладачів, які ведуть нормативні курси. Також виявлено, що університет не має власних програм для підтримки професійного розвитку викладачів, крім можливості стажування в Науковій бібліотеці. Програма стажування в Науковій бібліотеці не містить переліку компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо), що суперечить вимогам Постанови.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ДВНЗ "УжНУ" активно підтримує наукову діяльність своїх науково-педагогічних працівників (НПП). В університеті діє система преміювання авторів та колективів за наукові дослідження, індексовані в базах Scopus та/або Web of Science. Розмір премії залежить від імпаکت-фактору (cite score) та/або SNIP видання, а у випадку публікацій у виданнях "Nature" або "Science" премія подвоюється. Також викладачі отримують премії за підсумками року та мають можливість оплачених відраджень на конференції, стажування, участь у грантових проєктах, а також творчі відпустки для підготовки дисертаційних робіт. Важливо зазначити, що в ЗВО було прийнято нове Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників, яке передбачає заохочення моральними та матеріальними

винагородами, однак чітких підстав для відзначення не виявлено. У зв'язку з цим, розробка положення про заохочувальні відзнаки різних ступенів може сприяти кращому стимулюванню розвитку викладацької майстерності та ініціативності НПП, задовольняючи їхні потреби в визнанні та саморозвитку.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ДВНЗ «УжНУ» має фінансові та матеріально-технічні ресурси для реалізації освітньої програми «Англійська мова та література. Переклад» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Використовуються електронна платформа Moodle, а також Google Meet і Zoom. У навчальних корпусах є доступ до Інтернету, включно з безкоштовним Wi-Fi. Навчальні аудиторії оснащені проекторами, комп'ютерами та навушниками, що дозволяє студентам набувати практичних навичок усного перекладу. Університет забезпечений всією необхідною інфраструктурою для освітнього процесу та дозвілля студентів: наукова бібліотека, студентський простір, спорткомплекс, басейн, їдальня, гуртожитки тощо. Наукова бібліотека УжНУ надає онлайн-послуги: через корпоративну пошту студенти можуть цілодобово шукати необхідну літературу в е-каталогах, замовляти онлайн документи, тематичні підбірки літератури тощо, забезпечує безкоштовний доступ до наукових і навчально-методичних матеріалів викладачів. Під час фокус-груп студенти та викладачі підтвердили, що матеріально-технічне забезпечення є достатнім для освітнього процесу і задовольняє їхні освітні потреби. Зауважимо відсутність програмного забезпечення для письмового перекладу (CAT-інструментів), набувати навички користування яким здобувачам пропонується самостійно під час перекладацької практики.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Студенти та НПП мають безкоштовний доступ до університетської інфраструктури, усіх інформаційних та електронних ресурсів, бібліотечних фондів, а також наукометричних баз. У навчальних корпусах та аудиторіях забезпечено безкоштовний доступ до Wi-Fi. На освітній програмі щорічно проводяться опитування студентів щодо якості організації навчального процесу.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я студентів регламентується «Концепцією інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015-2025 рр.», «Правилами внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках», «Порядком супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ДВНЗ «УжНУ» та іншими документами. Університет забезпечує систему заходів щодо дотримання техніки безпеки, санітарних та протиепідеміологічних норм під час карантину, охорони праці тощо. Для підвищення ефективності навчального процесу в ДВНЗ «УжНУ» працює соціально-психологічна служба. У зв'язку із запровадженням воєнного стану на території України, в університеті облаштовано укриття. Фокус-групи підтвердили ефективність заходів із забезпечення потреб та інтересів здобувачів.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Освітня, організаційна, інформаційна, консультаційна та соціальна підтримка в університеті регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу...». Інформаційну підтримку студентам надають деканат факультету іноземної філології та кафедра англійської філології, а всі необхідні дані розміщено на вебсайті та у соціальних мережах університету. Студенти можуть отримувати індивідуальні консультації від кураторів академічних груп, наукових керівників та викладачів, які забезпечують навчання за освітньою програмою. В університеті та на факультеті іноземної філології функціонують студентська рада, профспілкова організація студентів та Наукове товариство студентів, аспірантів і докторантів факультету. Крім того, центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування надає консультативну та соціальну підтримку студентам. В ДВНЗ «УжНУ» регулярно проводяться опитування студентів для врахування їхніх актуальних потреб. Студенти демонструють задоволеність освітньою, організаційною, інформаційною, консультаційною та соціальною підтримкою в університеті.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ДВНЗ «УжНУ» приділяє велику увагу особам з особливими освітніми потребами, створюючи всі необхідні умови для реалізації їхнього права на освіту. Університет має всю необхідну соціальну інфраструктуру для студентів з особливими освітніми потребами: пандуси для доступу до навчальних корпусів та гуртожитків, ліфти, звукові сигнали при вході до навчальних корпусів, спеціально обладнані вбиральні, душові кімнати, кухні та індивідуальні кімнати в гуртожитках. З 2018 року в університеті діє «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення». В університеті також працюють центр гуманітарно-виховної роботи та відділ соціально-психологічної служби.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ДВНЗ «УжНУ» регулюються Етичним кодексом ДВНЗ «УжНУ», «Положенням про порядок застосування заходів з урегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ «УжНУ» та Антикорупційною програмою ДВНЗ «УжНУ» на 2023-2025 роки. В університеті також діє комісія з урегулювання конфліктних ситуацій, яка надає інформаційну та консультативну допомогу адміністрації щодо запобігання конфліктам. У разі порушення прав, учасники освітнього процесу можуть звернутися до комісії з письмовою скаргою, зазначивши відповідні факти та докази. Крім того, в університеті наявні скриньки довіри — фізична та електронна (stop.korupcii.uzhnu@gmail.com), — куди кожен учасник освітнього процесу може звернутися для вирішення конфліктної ситуації. Учасники фокус-груп повідомили експертній групі, що випадків конфліктів, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, на освітній програмі не було. Однак за результатами спілкування у фокус-групах виявилось, що здобувачі програми недостатньо ознайомлені з механізмом вирішення конфліктних ситуацій у ДВНЗ «УжНУ».

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ДВНЗ "УжНУ" визначаються "Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ "УжНУ". Освітні програми університету розробляються за ліцензованими спеціальностями і зазнають модифікацій та удосконалень протягом їх реалізації. Наприклад, ОП на 2019 рік була увідповіднена стандарту вищої освіти, в подальшому змінювалась на підставі пропозицій стейкхолдерів, таких як викладачі, представники студентів та зовнішні експерти. Моніторинг ОП включає опитування студентів, випускників і роботодавців, які дозволяють виявляти потреби та ефективність програм, що регламентовано «Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ». Однак, серед визначених у пункті 3.3.9 і 3.3.10 чинного «Положення» серед підстав для ініціювання оновлення та модернізації ОП відсутні такі, що спричинені змінами в нормативних документах КМУ, ВРУ, МОН, НА, НАК.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

За даними фокус-груп, студенти ВНЗ, як безпосередньо, так і через органи студентського самоврядування, беруть участь у процесах перегляду освітніх програм, у тому числі, через опитування. Водночас ЕГ зауважує, що, Однак, відповідно до засідання робочої групи за результатами останнього опитування, жодних змін до структури ОП чи до переліку ВК не було ухвалено, хоча у відповідь на питання щодо доповнення ОК ОП, 5 із 16-ти респондентів пропонували посилити перекладацьку компоненту ОП; у відповіді на питання щодо потенційних змін у ОП також 5 респондентів вказують на необхідність збільшення кількості контактних годин для перекладу. В Опитуванні, ініційованому Відділом моніторингу якості освіти, відсутні запитання щодо окремих ОК, які б дозволили точніше структурувати зміст ОП, моніторити достатність і правильність розподілу аудиторних годин і самостійної роботи, задоволеність формами і методами навчання у контексті окремих ОК тощо. Відсутність такої конкретизації начальником відділу моніторингу пояснювалась браком ресурсів.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці з різних сфер діяльності залучені до процесу періодичного перегляду освітніх програм (ОП), переважно через співпрацю як представники баз практик та рецензенти ОП. Представники ринку лінгвістичних (перекладацьких) послуг-потенційні роботодавці - до розробки та оновлення ОП не залучались. Зважаючи на тривалий період співпраці здобувачів ОП із представниками кіноіндустрії у форматі перекладацької практики під час

проведення Карпатського міжнародного кінофестивалю, логічним було б урахування потреб роботодавця через упровадження курсу з аудіовізуального перекладу.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування ЗВО надає підтримку в працевлаштуванні здобувачів та випускників університету, організовує Форум кар'єри, збирає інформацію про працевлаштування випускників через онлайн-опитування та оцінює рівень їхньої задоволеності навчанням на програмах, однак випускники даної ОП не входять у Міжнародну асоціацію випускників ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Залучення випускників має формальний характер, оскільки до перегляду ОП впродовж кількох років одну й ту саму особу було згадано як у якості здобувачки, так і, згодом, випускниці ОП.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Система забезпечення якості в ДВНЗ «УжНУ» регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, що передбачає реагування на виявлені у процесі функціонування освітніх програм зауваження та пропозиції. Фокус-групи підтвердили важливість анонімних опитувань для здобувачів, випускників, баз практик і роботодавців. В результаті університетського опитування до ОП було внесено ОК із академічної доброчесності.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація освітньої програми відбувається вперше. Університет враховує зауваження і пропозиції попередніх акредитацій через зміни у внутрішній нормативній документації. Двічі на рік відбувається обговорення результатів акредитаційних експертиз на інших ОП і консультування гарантів освітньої програми. Відзначимо, що зауваження щодо інформації про часові рамки розгляду проекту ОП та можливості вносити рекомендації до змін через сайт університету, не були враховані розробниками ОП.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У ДВНЗ «УжНУ» простежується прагнення до розвитку культури якості ОП, яке реалізується в залученні до процесу вдосконалення академічних стейкхолдерів, здобувачів, випускників та потенційних роботодавців. Фокус-групи підтверджують взаємодію між усіма структурними підрозділами (навчальна частина; відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу; відділ міжнародних зв'язків та грантової роботи; центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування; відділ соціально-психологічної служби; юридичний відділ) та особами, відповідальними за внутрішню систему забезпечення якості освіти на ОП (гарант ОП; завідувач кафедри англійської філології; відповідальна особа за дотримання принципів академічної доброчесності; адміністрація університету та ін.), а також їхню співпрацю зі студентами ОП та представниками студентського самоврядування як рівноправними партнерами.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Всі необхідні нормативні документи ДВНЗ «УжНУ», які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу під час реалізації ОП, доступні на офіційному вебсайті ЗВО. Всі процедури та правила, що визначають права та обов'язки учасників освітнього процесу, викладені чітко, зрозуміло і доступно. Інформування здійснюється через публікацію відповідної інформації на вебсайті ЗВО. За свідченнями фокус-груп, здобувачі ОП та представники студентських організацій добре обізнані з нормативними документами, своїми правами та обов'язками. Крім того, на сайті ЗВО є окрема вкладка з усією необхідною інформацією для іноземних абітурієнтів/студентів. На вебсайті університету розміщено застарілу інформацію про діяльність студентської організації в-цілому та про її очільника зокрема.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Час оприлюднення проєкту ОП «Англійська мова та література. Переклад» на сайті встановити не вдалося. На вебсайті ЗВО у вкладці «Архів проєктів освітніх програм» розміщено проєкт ОП за 2022 рік, у якому зазначено електронну пошту, на яку можна надсилати пропозиції та зауваження щодо ОП, однак відсутні контакти актуального гаранта програми. На сайті відсутня інформація щодо пропозицій стейкхолдерів та врахуванням/неврахування цих пропозицій.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На вебсайті ЗВО є окрема вкладка факультету іноземної філології, звідки можна перейти до інформаційних матеріалів кафедри англійської філології, зокрема, ОП «Англійська мова і література. Переклад», де розміщено всю необхідну інформацію про ОП: ОП за 2022 р., матеріали щодо академічної доброчесності, можливостей академічної мобільності, результатів різноманітних опитувань стосовно ОП, каталоги вибіркових курсів, навчальні плани, робочі програми нормативних ОК, рецензії на ОП, договори з базами практик, методичне забезпечення ОП, інформацію про неформальну освіту, інформацію про підвищення кваліфікації викладачів. Обсяг оприлюдненої інформації є достатнім для забезпечення можливості зацікавленим сторонам ознайомитися з ОП, її змістом та цілями підготовки здобувачів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендовано: 1) врахувати регіональний контекст, впровадивши відповідні ОК або модулі з галузевого перекладу; 2) актуалізувати набуття ПРН6 впровадженням курсу перекладацьких технологій, в тому числі, й з аудіовізуального перекладу, на чому наголошують зовнішні стейкхолдери; 3) актуалізувати набуття ПРН18 курсом менеджменту перекладацьких проєктів; 4) усунути диспропорцію в обсязі кредитів, відведених на вивчення зарубіжної та української літератури.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо: 1) до кінця 2024 р. усунути повторювані теми з РП дисциплін на користь повнішого забезпечення ПРН; 2) до наступного навчального року переглянути змістове наповнення кафедральних вибіркового дисциплін, уніфікувати їх за формою та усунути повторювані в ОК теми; 3) упродовж 2024-2025 н.р. розширити бази практики за рахунок представників ринку перекладацьких послуг.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо: до кінця 2024 року оновити положення про академічну мобільність студентів, враховуючи зміни, внесені Постановою Кабінету Міністрів України № 599 від 13 травня 2022 року та інші відповідні нормативно-правові акти, а також адаптувати їх до умов воєнного стану. Рекомендуємо видалити застарілі версії положень з сайту університету.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо: 1) до початку навчального року 2024-2025 увідповіднити представленість ОК у системі Moodle поточним положенням та рекомендаціями університету, в тому числі, оприлюднити двома мовами (українською та англійською); 2) до початку навчального року 2024-2025 переглянути та оновити "Положення відділу міжнародних зв'язків" від 16.06.2016 року.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендації: 1) інтенсифікувати інформаційну та консультативну роботу зі студентами щодо їх орієнтації в процедурі розв'язання конфліктних ситуацій та оскарження результатів контрольних заходів до завершення поточного навчального року; 2) переглянути програму атестаційного іспиту для студентів першого рівня вищої освіти, що навчаються за програмою "Англійська мова та література. Переклад", до початку наступного навчального року, з метою забезпечення повного оцінювання їх досягнень у навчанні за даною програмою.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо: 1) протягом 2024-2025 н.р. активніше залучити діючого НПП кафедри, зареєстрованого як ФОП із КВЕД 74.30 "надання послуг перекладу" до викладання дисциплін перекладацького спрямування, у тому числі, нових ОК, присвячених різним аспектам перекладу, потребу в яких озвучено здобувачами, роботодавцями та випускниками; 2) протягом 2024-2025 н.р. ДВНЗ «УжНУ» як суб'єкту підвищення кваліфікації розробити програми підвищення кваліфікації, у тому числі, й для НПП даної ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо до кінця поточного навчального року ознайомити студентів із алгоритмом заходів, які необхідно вжити у разі виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо: 1) до початку 2024-2025 навчального року оновити чинне «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ», передбачивши серед підстав для оновлення та модернізації ОП внесення змін до нормативних документів Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та інших органів, на яких базується освітні програми ЗВО; 2) до початку 2024-2025 навчального року з залученням представників робочої групи ОП та студентського самоврядування розробити та впровадити опитування щодо окремих нормативних і вибіркового освітніх компонентів (ОК) з метою визначення позиції здобувачів стосовно: співвідношення лекційних та семінарських занять; задоволеності формами та методами навчання в контексті окремих ОК; мотивації вибору тих чи інших ОК; доступності інформації про ОК та актуальності їх змістового наповнення тощо; 3. з початку 2024-2025 навчального року залучати в якості стейкхолдерів освітньої програми роботодавців-представників ринку лінгвістичних послуг.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо: 1) починаючи з поточного року, розміщувати на сайті інформацію про гаранта ОП та можливі канали зв'язку з ним для надання зауважень та пропозицій зацікавленими сторонами; 2) починаючи з поточного року, публікувати на сайті ЗВО звіти за результатами громадського обговорення проєкту ОП, включаючи отримані

пропозиції та рішення щодо їхнього врахування або відхилення з відповідними обґрунтуваннями; 3) до кінця поточного навчального року оновити інформацію на вебсайті університету щодо діяльності Профкому студентів та Студентської ради, в тому числі, інформацію щодо їхніх очільників.

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СМИНТИНА ОЛЕНА ВАЛЕНТИНІВНА